

Vplyv invalidného dôchodku na mzdu zamestnanca

Na čo si dať pozor, ak je zamestnanec počas trvania pracovnoprávneho vzťahu priznaný invalidný dôchodok?

Znížená sadzba sa uplatní na celý vymeriavací základ, a to už v kalendárnom mesiaci, v ktorom bol zamestnanec uznaný za invalidného, tzn. v tomto prípade od marca 2022, resp. sa stal držiteľom preukazu ŤZP. V praxi často dochádza k priznaniu invalidného dôchodku spätne aj niekoľko mesiacov. Zamestnávateľa musia opravovať výkazy alebo zasielať aditívne tzv. „rozdielové“ výkazy a vysporiadať so zamestnancom navyše zaplatené odvody.

V našom prípade v roku 2022 zamestnanec nemal príjem – celý rok bol PN. To, akým spôsobom je potrebné opraviť nesprávne údaje v zaslaných mesačných výkazoch, závisí od konkrétnej zdravotnej poisťovne. Napríklad pre VŠZP sa dá vykonať oprava v prípade nesprávnej sadzby a nulového príjmu iba prostredníctvom opravných výkazov, pričom je rozhodujúce, či už bolo vykonané ročné zúčtovanie zdravotného poistenia (ďalej RZZP). Ak už bolo vykonané RZZP, opravné výkazy nie je možné zaslať a je potrebné kontaktovať príslušnú pobočku. Aditívne výkazy je možné zaslať za obdobie s príjmom, tzn. v tomto prípade od januára 2023. Poistné, ktoré zdravotná poisťovňa vráti, nevstupuje do vymeriavacích základov na zdravotné a sociálne poistenie, zvyšuje iba čiastkový základ dane.

Zdravotné postihnutie zamestnanca má okrem zníženia sadzby poistného vplyv aj na minimálny preddavok na zdravotné poistenie. U takéhoto zamestnanca nedochádza k dopočtu do minimálneho preddavku a poistné sa platí vždy len z dosiahnutého vymeriavacieho základu. Dopčet do minimálneho preddavku sa neuplatňuje už v mesiaci, v ktorom je zamestnanec považovaný za osobu so zdravotným postihnutím aspoň 1 deň.

Zamestnanec so zdravotným postihnutím bez nároku na invalidný dôchodok, ktorý pracuje na dohodu o vykonaní práce alebo pracovnej činnosti, má tiež nárok na zníženú sadzbu poistného. Iná situácia je v prípade, ak dohodár poberá invalidný dôchodok. Poberatelia invalidného dôchodku a ich zamestnávateľa neplatia z príjmu z dohody odvody na zdravotné poistenie. Zamestnanec z príkladu vyššie je poberateľom invalidného dôchodku od 1. júna 2022. Ak sa zamestnanec stane poberateľom invalidného dôchodku v priebehu mesiaca, zdravotné poistenie sa platí z alikvotného vymeriavacieho základu prislúchajúceho k obdobiu, počas ktorého invalidný dôchodok ešte nepoberal.

Príklad: Zamestnanec bol celý rok 2022 PN. Od 1. januára 2023 opäť pracuje. Mesačne si uplatňuje nezdaniateľnú časť základu dane na daňovníka. Dňa 11. apríla 2023 mu Sociálna poisťovňa priznala invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %. V rozhodnutí je uvedené, že nárok na invalidný dôchodok vznikol 29. marca 2022 (od tohto dátumu je zamestnanec uznaný za invalidného) a Sociálna poisťovňa mu spätne doplatí sumu invalidného dôchodku za obdobie od 1. júna 2022. Za obdobie od 29. marca 2022 do 31. mája 2022 sa invalidný dôchodok nedoplatí z dôvodu výplaty nemocenskej dávky (Poznámka: do 31. mája 2022 nebolo možné súbežne poberať náhradu príjmu pri PN alebo nemocenskú dávku a invalidný dôchodok, ak PN vznikla pred priznaním invalidného dôchodku). Ako táto skutočnosť ovplyvní výpočet mzdy zamestnanca?

Zdravotné poistenie

Zamestnanec so zdravotným postihnutím má zníženú sadzbu na zdravotné poistenie vo výške 2 % a jeho zamestnávateľ vo výške 5 %. Za osobu so zdravotným postihnutím sa podľa zákona o zdravotnom poistení považuje osoba, ktorá je uznaná za invalidnú a držiteľ preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej ŤZP).